

Upphandlingsmyndighetens Fisklista 2018 Bilaga till Upphandlingsmyndighetens Hållbarhetskriterium Fisklistan Krav-ID 10401 Bas och Avancerad

Upphandlingsmyndighetens stöd syftar till att främja konsumtion av hållbart fiskade och odlade fisk- och skaldjursprodukter, s.k. sjömat. Livsmedel producerade av vildfångad och odlad fisk -och skaldjur utgör en stor del av världens proteinbehov i dag och konsumerade volymer antas öka i framtiden. Fisklistan underlättar för upphandlare och beställare inom offentlig sektor att basera sina beslut kring sjömat på vetenskapligt underlag och underlättar för säljare att få insikt kring den offentliga kundens köpbeslut för sjömat.

Fisklistan baseras på aktuella forskningsrön från ICES (Internationella havsforskningsinstitutet), IUCN:s (Internationella naturvårdsunionen) lista över hotade arter och Världsnaturfonden (WWF) fiskguide. En annan viktig källa är kompetensen och diskussionerna inom Upphandlingsmyndighetens expertgrupp för Fisk och skaldjur. Bedömningarna tar hänsyn till faktorer som vildfångade fiskbestånd situation, ekosystempåverkan och förvaltningens effektivitet. För odlade arter tas hänsyn till odlingsmetod, regler för fodrets innehåll, arbetsmiljö-och arbetsrättsliga förhållanden.

Så läser du fisklistan

Fisklistan är specifikt framtagen för offentlig sektor och omfattar arter som vanligen förekommer på offentliga kontrakt. Listan utgör ett stöd dels för *vilka arter* som upphandlas, dels *vilka arter* som beställs på gällande avtal.

En art kan listas med olika rekommendationer beroende på olika fångstområden och fångstredskap. En art kan därmed vara både "grön", "gul" och "röd" med förklaring i kolumnerna till höger gällande geografiskt område, fångstmetod och övrig information.

Förklaring till rekommendationerna:

- **"Bra" – kan köpas i större mängd vid upprepade tillfällen.**
Rekommendationen "Bra" (grönt) får en art då beståndet är certifierade enligt MSC, ASC eller KRAV. Alternativt kan bestånden i ett geografiskt område bedömas vara långsiktigt hållbara om förvaltningen är effektiv och fisket bedöms ha liten ekosystempåverkan.
- **"Var försiktig med" – köps i mindre mängder vid enstaka tillfälle.**
Rekommendationen "Var försiktig med" (gult) får en art då beståndet är mindre stabilt, när förvaltningen är mindre effektiv och/eller när man beräknar att fångstmetoden kan ha en tydlig negativ påverkan på miljön.
- **"Avstå" – bör inte köpas alls vid något tillfälle.**
Rekommendationen "Avstå" (rött) får en art då beståndet är svagt eller drastiskt minskar om fångstmetoden är förknippad med negativ ekosystempåverkan för andra arter eller miljön, eller om förvaltningen är bristfällig.

I kolumnen "Övrig information" anges om det finns bestånd som uppfyller certifieringsregelverk. Men det innebär inte att all fisk av en art är certifierad eller att all fisk av en art inom ett område uppfyller certifieringens regelverk. För att en fisk ska kunna säljas som MSC/ASC/ KRAV måste alla led ha tredjepartscertifiering. I samma kolumn finns även information om arten vanligen förekommer i så kallad bifångst. [Läs mer om landningsskyldighet här.](#)

Miljörelaterade märkningar

Många fisken regleras idag av frivilliga certifieringsregelverk som innebär att oberoende aktörer kontrollerar att regelverkens rutiner upprätthålls. Produkter kan bestå av bara en råvara (enkel produkt) eller flera råvaror (sammansatt produkt) som uppfyller det aktuella regelverket för att produkten ska kunna märkas. Vanliga tredjepartscertifieringar på den offentliga marknaden återfinns nedan:

- MSC (Marine Stewardship Council) driver ett omfattande certifierings- och miljömärkningsprogram med målet att främja hållbara fiskemetoder och bidra till levande hav. [Läs mer här](#)
- KRAV (Krav ekonomisk förening) omfattar alla delar av kedjan från fiskefartyget och fiskemetoderna till förädlingen och detaljhandeln. Regelverket inkluderar även en minimering av miljö- och klimatpåverkan från fisket. [Läs mer här](#)
- ASC (Aquaculture Stewardship Council) är ett globalt certifieringsorgan som har tagit fram regler för olika produktionsgrupper inom vattenbruket. [Läs mer här](#)

Informanter på marknaden

- Internationella rådet för havsforskning (ICES) är den primära källan för vetenskaplig rådgivning om det marina ekosystemet till regeringar och internationella reglerande organ i nordöstra Atlanten med angränsande hav, så kallade europeiska fisken. [Läs mer här](#)
- Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig myndighet på miljöområdet i Sverige för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag och hav. Myndighetens arbete omfattar enbart svenska fisken och bestånd. [Läs mer här](#)
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har en ArtDatabank med information om svenska hotade arter och naturtyper. ArtDatabanken samverkar med de nordiska grannländerna. [Läs mer här](#)
- Internationella naturvårdsunionen (IUCN) bedriver fältprojekt och utgör ett neutralt forum för regeringar, frivilligorganisationer, forskare, företag och lokala samhällen att hitta pragmatiska lösningar på bevarande och utvecklingsutmaningar. [Läs mer här](#)
- Världsnaturfonden (WWF) är en naturvårdsorganisation som bland annat arbetar för hållbart fiske och miljöinformation om fisk, t.ex. genom Fiskguiden. WWF bedömer alla arter i Fiskguiden enligt vetenskapliga metoder. Rekommendationerna baseras på beståndens status, ekosystempåverkan och förvaltning. Inom vattenbruk bedöms även fodrets och ynglens ursprung samt påverkan på omgivande miljö. [Läs mer här](#)

Hälsorelaterad information:

- Livsmedelsverket har råd kring miljögifter i fisk vid konsumtion av fet fisk från Östersjön och svenska insjöar. [Läs mer här](#)

Branschöverenskommelser och regelverk

Fiskbranschens Riksförbund samlar många svenska leverantörer och verkar för en positiv utveckling inom branschen. Fiskbranschens Riksförbund tillhandahåller även vägledningar och branschöverenskommelser, t.ex. märkning och deklaration av sillvikt inom fisk – och skaldjursområdet. [Läs mer här](#)

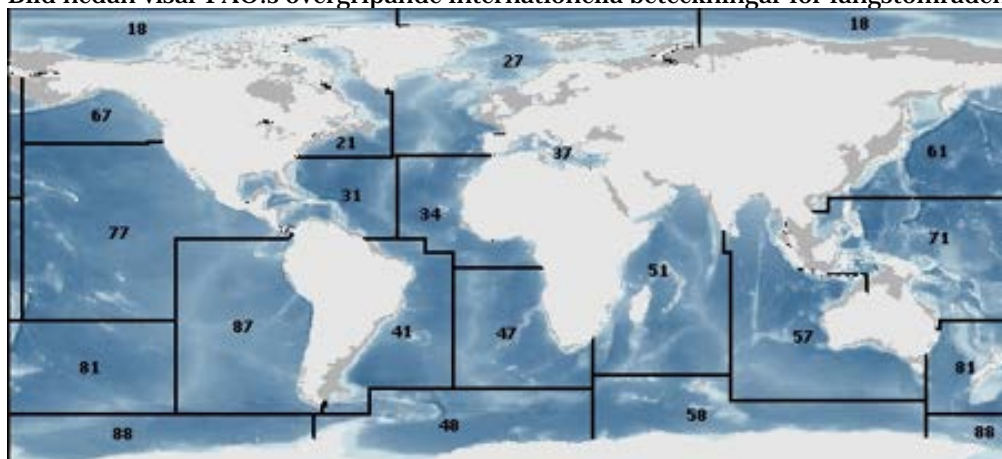
Regelverk inom EU på området omfattar bl.a. obligatorisk lagstiftning kring livsmedelssäkerhet, information och marknadstillträde. I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 finns regler om ”tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna”. [Läs mer här](#)

I den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter EG nr 1379/2013 regleras både obligatorisk och frivillig märkning på fiskeri- och vattenbruksprodukter som säljs till slutkonsument eller till storhushåll. Märkningskrav är artens vetenskapliga namn, kategori av fiskeredskap och produkten är upptinad samt datum som anger hållbarhetstid. Den gäller både för färdigförpackade och icke färdigförpackade varor av levande, färsk, kyld, fryst, torkad, saltad, rökt fisk, fiskfiléer, kräftdjur, blötdjur samt för sjögräs och alger.

[Läs mer här](#)

Alla världens vatten delas in i olika områden för att produkter ska vara spårbara oavsett ursprung. Det är FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations), FN:s livsmedelsorganisation, som har gjort indelningen. Sverige ingår i område 27. [Läs mer här](#)

Bild nedan visar FAO:s övergripande internationella beteckningar för fångstområden:

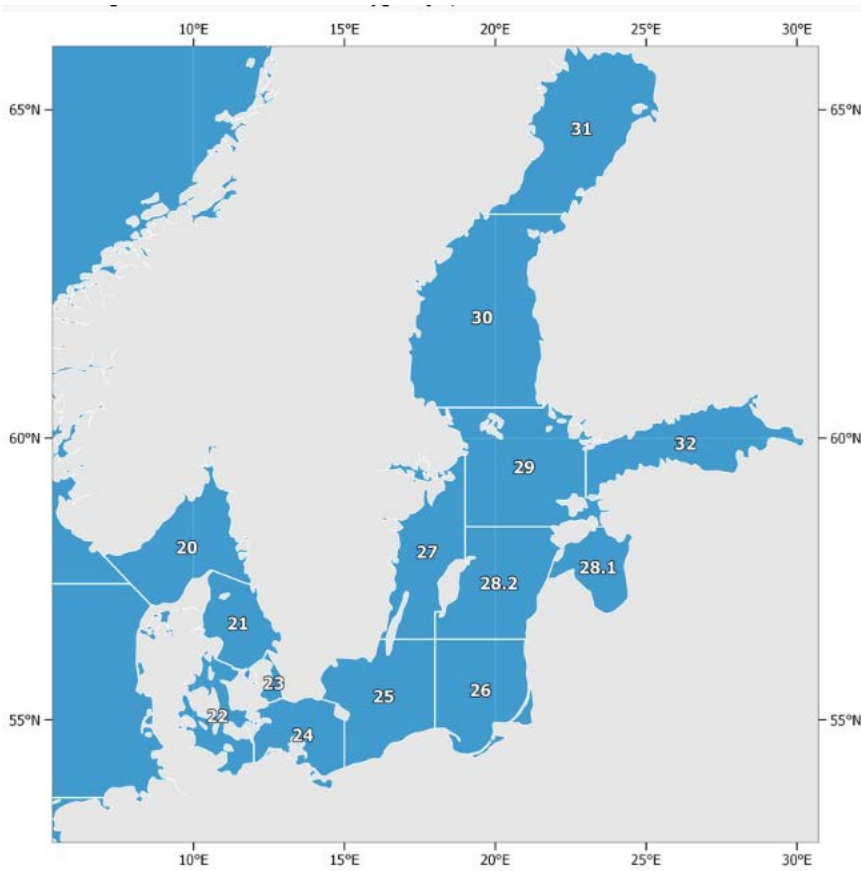
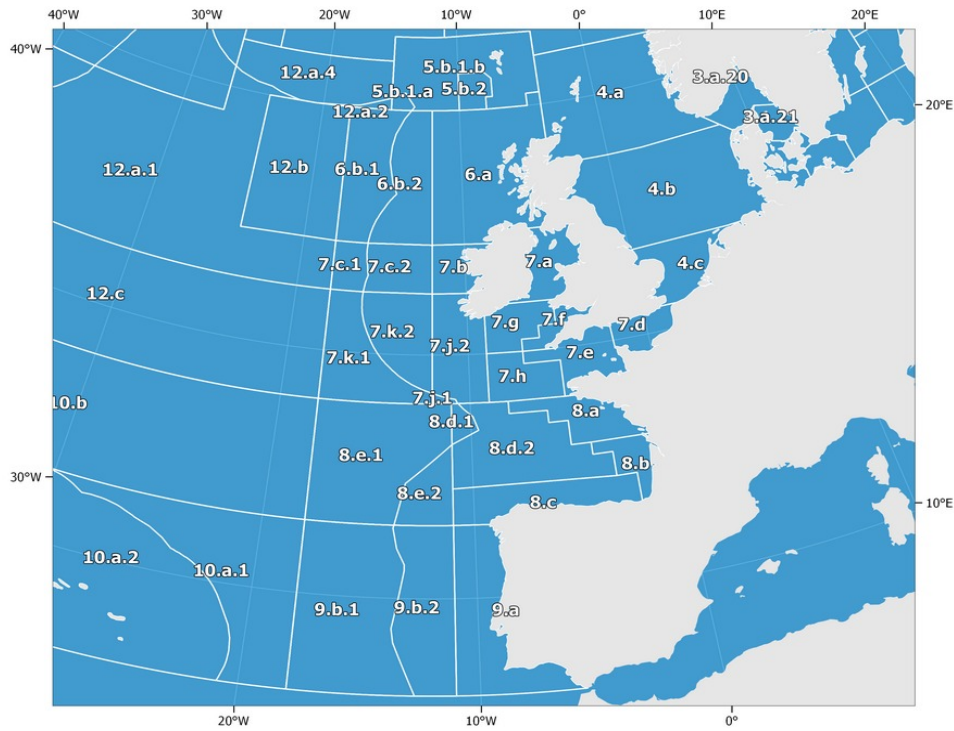
18 Arktiska havet
21 Nordvästra Atlanten
27 Nordöstra Atlanten
31 Västra Atlanten
34 Östcentrala Atlanten
37 Medelhavet och Svarta havet

41 Sydvästra Atlanten
47 Sydöstra Atlanten
51 Västra Indiska oceanen
57 Östra Indiska oceanen
58 Södra Indiska oceanen
61 Nordvästra Stillahavet

71 Västra Stillahavet
77 Östcentrala Stillahavet
81 Sydvästra Stillahavet
87 Sydöstra Stillahavet
88 Södra Stillahavet

De övergripande fångstområdena är stora. Detaljerade indelningar av FAO:s fångstområden tydliggör var en art är fångad. Många av de arter som köps frekvent av offentlig sektor fångas i nordost-Atlanten och Östersjön och när preciserade fångstområden är angivna förenklas uppföljning av inköpen. Information om fångstområde kan vara tryckt på förpackningen eller finnas i QR-koden. [Läs mer om fångstområden här](#)

Nedan ett exempel på information för en obearbetad och förpackad färsk produkt.

Exempel på en obearbetad och färdigförpackad färsk produkt

→ Handelsbeteckning och vetenskapligt namn

→ Produktionsmetod

→ Fångstområde

→ Redskapskategori

→ Landningshamn

→ Nettovikt

→ Landningsdatum

→ Livsmedelsföretagare

→ Bäst före-dag/sista förbrukningsdag

→ Qr-kod

→ Certifieringsmärkning

→ Förvaringsanvisning

Identifiersmärke

OBLIGATORISKT → Förordningen om den gemensamma marknadsordningen

FRIVILLIGT → Förordningen om livsmedelsinformation

Observera att den obligatoriska informationen för obearbetade och icke färdigförpackade produkter enligt förordningen om den gemensamma marknadsordningen bl.a. måste anges på anslagstavlor eller planscher

Läs mer om information på fiskprodukter i [EU:s konsumentguide](#).

Upphandlingsmyndighetens fisklista 2018

Vildfångad fisk

Art	Beståndsstatus	Geografiskt område	Fångstmetod	Övrig information
Alaska pollock <i>Theragra chalcogramma</i> * <i>Gadus chalcogrammus</i> *	Bra			
Alaska pollock <i>Theragra chalcogramma</i> * <i>Gadus chalcogrammus</i> *	Var försiktig med	Nordvästra Stilla havet		
Alaska pollock <i>Theragra chalcogramma</i> * <i>Gadus chalcogrammus</i> *	Avstå	Berings hav		
Guldax ("strömsill") <i>Argentina silus</i>	Bra			
Guldax ("strömsill") <i>Argentina silus</i>	Avstå	Nordostatlanten		
Gös <i>Sander lucioperca</i>	Bra	Hjälmare		
Gös <i>Sander lucioperca</i>	Var försiktig med	Sverige (insjö), Lettland (insjö), Litauen (insjö eller Östersjön) Schweiz (insjön Peipus) eller Vörtsjärv	Fångad i svensk insjö. Garn eller handlina i Lettland (insjö), bur eller garn i Litauen (insjö eller Östersjön), garn Schweiz (insjö) Peipus	Kostråd finns på www.slv.se

Art	Beståndstatus	Geografiskt område	Fångstmetod	Övrig information
			eller Vörtsjärv med bur/fällor	
Gös <i>Sander lucioperca</i>	Avstå	Övriga östersjöområdet samt Kazakstan och Turkiet		Kostråd finns på www.slv.se
Hoki <i>Macruronus novaezelandiae</i>	Bra			
Hoki <i>Macruronus novaezelandiae</i>	Bra	Sydvästra Stilla havet	Fångad med trål	
Hoki <i>Macruronus novaezelandiae</i>	Avstå	Sydöstra Stilla havet och övriga områden.	Fångad med trål	
Chilensk hoki <i>Macruronus magellanicus</i>	Bra			
Chilensk hoki <i>Macruronus magellanicus</i>	Avstå	Alla övriga fångstområden		
Kolja <i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Bra			
Kolja <i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Bra	Skagerrak, Nordsjön, Norge och Barents hav.	Fångad med långlina i Skagerrak, Nordsjön, Norge, samt med långlina eller garn i Barents hav.	
Kolja <i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Var försiktig med	Skagerrak, Kattegatt, Nordsjön, Island och Barents hav	Trål eller garn i Skagerrak, Kattegatt, Nordsjön eller Island samt	

Art	Beståndsstatus	Geografiskt område	Fångstmetod	Övrig information
			enbart trål i Barents hav.	
Kolja <i>Melanogrammus aeglefinus</i>	Avstå	Färöarna samt nordvästra eller nordöstra Atlanten.		
Kapkummel <i>Merluccius capensis/paradoxus</i>	Bra			
Kapkummel <i>Merluccius capensis/paradoxus</i>	Var försiktig med	Sydöstra Atlanten, utanför Sydafrikas kust, västra Indiska oceanen och Namibia		Bifångst
Kummel <i>Merluccius merluccius</i>	Bra			
Kummel <i>Merluccius merluccius</i>	Var försiktig med	Nordöstra Atlanten	Fångad med garn eller långlina.	
Kummel <i>Merluccius merluccius</i>	Avstå	Nordöstra Atlanten och Medelhavet	Fångad med trål i nordöstra Atlanten och oavsett fångstmetod i Medelhavet.	Bifångst
Vildfångad stillahavslax Puckellax/pinklax <i>oncorhynchus gorboscha</i> Coho/silverlax <i>o. Kisutch</i> Kungslax/ chinook <i>o. Tshawytscha</i> Chumlax/hundlax/ chum <i>o.</i> <i>Keta</i>	Bra			
Vildfångad stillahavslax (se arter ovan)	Bra	Alaska och nordöstra Stilla havet		

Art	Beståndstatus	Geografiskt område	Fångstmetod	Övrig information
Vildfångad stillahavslax (se arter ovan)	Var försiktig med	Stilla havet och nordvästra Atlanten		
Vildfångad stillahavslax (se arter ovan)	Avstå	Övriga fångstområden		
Långa <i>Molva molva</i>	Bra			
Långa <i>Molva molva</i>	Var försiktig med	Nordöstra Atlanten och Island	Fångad med långlina eller garn.	
Långa <i>Molva molva</i>	Avstå	Barents hav och Norska havet.	Fångad med trål oavsett fångstområde.	
Makrill <i>Scomber scombrus</i>	Bra			
Makrill <i>Scomber scombrus</i>	Var försiktig med	Nordöstra Atlanten och nordvästra Atlanten.	Fångad med lina, garn, ringnot eller flyttrål i nordöstra Atlanten. Fångad i nordvästra Atlanten oavsett fångstmetod.	
Makrill <i>Scomber scombrus</i>	Avstå	Medelhavet och Nordöstra Atlanten.	Gäller makrill som ej omfattas av ovanstående rekommendation	
Rödspätta <i>Pleuronectes platessa</i>	Bra			
Rödspätta <i>Pleuronectes platessa</i>	Bra	Skagerrak och Nordsjön	Fångad med garn.	

Rödspätta <i>Pleuronectes platessa</i>	Var försiktig med	Skagerrak, Nordsjön, Kattegatt, Norska havet, Östersjön och Island.	Fångad med trål i Skagerrak eller Nordsjön, med garn i nordöstra Atlanten vid Kattegatt, Norska havet, Östersjön eller Island.	
Rödspätta <i>Pleuronectes platessa</i>	Avstå	Nordöstra Atlanten.	Fångad med trål.	Bifångst.
Sej <i>Pollachius virens</i>	Bra			
Sej <i>Pollachius virens</i>	Bra	Barents hav och Island	Fångad med ringnot i Barents hav, långlina eller garn vid Island.	
Sej <i>Pollachius virens</i>	Var försiktig med	Island, Färöarna eller Barents hav	Fångad med trål.	
Sej <i>Pollachius virens</i>	Avstå	Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och nordöstra Atlanten.	Fångad med trål.	
Sill/strömming <i>Clupea harengus</i>	Bra			
Sill/strömming <i>Clupea harengus</i>	Bra	Östersjön, nordöstra Atlanten och nordvästra Atlanten (USA).		Kostråd för Östersjön finns på www.slv.se

Sill/strömming <i>Clupea harengus</i>	Var försiktig med	Bottenviken, nordvästra Atlanten (Kanada).	Fångad med garn i bottenviken eller ringnot i nordvästra Atlanten (Kanada).	Kostråd för Östersjön finns på www.slv.se
Sill/strömming <i>Clupea harengus</i>	Avstå	Västra Skottland och Irland (via, vii b-c) oavsett fångstmetod.		
Sjurygg, kvabbso (stenbitsrom) <i>Cyclopterus lumpus</i>	Bra			
Sjurygg, kvabbso (stenbitsrom) <i>Cyclopterus lumpus</i>	Var försiktig med	Grönland	Fångad med garn.	
Sjurygg, kvabbso (stenbitsrom) <i>Cyclopterus lumpus</i>	Avstå		Övriga fångstområden oavsett fångstmetod.	
Skarpsill(ansjovis) <i>Sprattus sprattus</i>	Var försiktig med	Nordöstra Atlanten		
Skrubbskädda/skrubba/flundra <i>Platichthys flesus</i>	Var försiktig med	Östersjön, Skagerrak, Kattegatt, Nordsjön och Östersjön.	Fångad med trål Östersjön, s.k. "puls wing" eller trålgarn i Skagerrak, Kattegatt, Nordsjön eller Östersjön.	
Skrubbskädda/skrubba/flundra <i>Platichthys flesus</i>	Avstå	Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön	Fångad med trål.	
Stillahavsflundra <i>Limanda aspera</i>	Bra			
Stillahavsflundra <i>Limanda aspera</i>	Avstå	Nordvästra och Nordöstra Stilla Havet, Berings hav		

<p>Tonfisk (skipjack, gulfenad tonfisk, vit tonfisk) <i>Thunnus albacares</i> <i>Katsuwonus pelamis</i> <i>Thunnus alalunga</i></p>	<p>Bra</p>			
<p>Tonfisk <i>Thunnus albacares</i> <i>Katsuwonus pelamis</i></p>	<p>Bra</p>	<p>Stilla havet</p>	<p>Fångad med spö/handlina i västra eller centrala stilla havet, i Indonesien och Filippinerna. Om fiskad med pole& line eller ringnot utan fads i stilla havet.</p>	
<p>Tonfisk <i>Thunnus albacares</i> <i>Katsuwonus pelamis</i></p>	<p>Var försiktig med</p>	<p>Stilla havet, Indiska oceanen och Atlanten</p>	<p>Fångad med selektiv ringnot i östra Stilla havet, ringnot i västra Stilla havet, med handlina (pole&line) i Indiska oceanen eller Atlanten, med handlina i Sydatlanten vid Sydafrika.</p>	
<p>Tonfisk <i>Övriga tonfiskarter</i></p>	<p>Avstå</p>		<p>Samtliga fångstmetoder och fångstområden.</p>	
<p>Torsk <i>Gadus morhua</i></p>	<p>Bra</p>			

Torsk <i>Gadus morhua</i>	Var försiktig med	Arktiska havet, Nordsjön, Skagerrak, Östra Östersjön (25-32), Barents hav, Norska havet och Island.		
Torsk <i>Gadus morhua</i>	Avstå	Västra Östersjön (22-25), östra Östersjön om garnfångad, norsk kustorsk Kattegatt, övriga nordvästra och nordöstra Atlanten	Oavsett fångstmetod.	
Stillahavstorsk <i>Gadus macrocephalus</i>	Bra			
Stillahavstorsk <i>Gadus macrocephalus</i>	Avstå	Norra Stilla havet		

Odlad fisk

Art	Odlingsbestånd	Geografiskt område	Odlingsmetod	Övrig information
Hajmal/ pangasiusmal <i>pangasius hypophthalmus</i>	Bra			
Hajmal/ pangasiusmal <i>pangasius hypophthalmus</i>	Avstå	Övriga områden	Övriga odlingsmetoder	
Lax (odlad) <i>salmo salar</i>	Bra			
Lax (odlad) <i>salmo salar</i>	Var försiktig med	Norge, Skottland, Kanada.		

Lax (odlad) <i>salmo salar</i>	Avstå	Sydamerika		
Regnbågslax/ regnbåge <i>oncorhynchus mykiss</i>	Bra		Om odlad i recirkulerande odlingar Danmark	
Regnbågslax/ regnbåge <i>oncorhynchus mykiss</i>	Var försiktig med	Övriga områden		
Regnbågslax/ regnbåge <i>oncorhynchus mykiss</i>	Avstå	Sydamerika		

Skaldjur

Blåmusslor <i>Mytilus edulis</i>	Bra			
Blåmusslor <i>Mytilus edulis</i>	Bra	Sverige och Danmark.	Repodlade i Sverige, Danmark eller England	
Blåmusslor <i>Mytilus chilensis</i>	Avstå	Nordöstra Atlanten; Tyskland, Nederländerna	Om bottenskrapade eller trålade.	
Räka – nordhavsräka <i>Pandalus borealis</i>	Bra			

Datum:
2018-01-01

<p>Räka – nordhavsräka <i>Pandalus borealis</i></p>	<p>Var försiktig med</p>	<p>Barents hav, Grönland, Kanada, Nordsjön, och Skagerrak (norskt räkfiske).</p>		
<p>Räka – nordhavsräka <i>Pandalus borealis</i></p>	<p>Avstå</p>	<p>Nordvästra och nordöstra Atlanten och övriga vatten.</p>		